

Katolička djevojka
i Katolička majka

BIBLIOTEKA GLASNIKA SRCA ISUSOVA

Broj 2 Travanj 1938 God. I.

Izdaje: **Uredništvo Glasnika Srca Isusova,** Zagreb I. 147. Palmotićeva ul. 31. Cijena knjižici: **1 Dinar.**

Narudžbe prima: *Uprava Glasnika Srca Isusova* Zagreb I. 147. Palmotićeva ul. 31.

Tiskara: **Glasnika Srca Isusova — A. Alfirević D. I.**

KATOLIČKA DJEVOJKA
KATOLIČKA MAJKA

Sastavio NIKOLA BULJAN *D. I. misionar*

DRUGO POPUNJENO IZDANJE

S dopuštenjem Nadbiskupskog Duhovnog Stola u Zagrebu od 5. ožujka 1938. godine — i Starješinstva Družbe Isusove od 24. ožujka 1938. god. broj 24

Z A G R E B 1 9 3 [illegible]

KATOLIČKA DJEVOJKA I KATOLIČKA MAJKA

1. Najvažniji korak u životu.

Što bi bilo od zgrade da popuste temelji? Srušila bi se i najdivnija građevina, jer bez čvrsta temelja nema ni čvrste zgrade. Takova jedna divna građevina jest i katolička obitelj. A temelji i glavni stupovi zgrade jesu muž i žena. Dolazi dvoje na vjenčanje — on i ona. Oni i ne slute, koliko će potomaka još iza njih živjeti kroz čitava stoljeća. Ovdje se postavlja temelj. Ovdje valja najviše paziti, koga uzimaš i s kime se združuješ, jer katolička je ženidba do smrti nerazrešljiva. Zar to onda nije najvažniji korak u životu? Zato pravo vele: »Kad polaziš u rat, moli se jedamput. Kad polaziš na more, moli se dvaput. Kada se ženiš, moli se tri puta.« I blago onom, koji t[illegible] čini, jer o tvome bračnom drugu ovisi v[illegible] po- i tvoja životna sreća.

2. Koga da ne uzmeš?

Prvo ne uzimaj onoga, koji ne ljubi dragoga Boga, jer takav sigurno nije sposoban, da bude drugom i pratiocem kroz život pravoj katoličkoj djevojci i ženi. Drugo ne uzimaj onoga, koji nije iste vjere s tobom. Radi se o duši tvojoj i tvoje djece. I tu ne vjeruj puno raznim obećanjima. Drugačije se govori u strastvenom oduševljenju prije ženidbe, a drugačije iza toliko i toliko vremena, kad ohladi prvi žar.

Desilo se ovo na jednim misijama: Misionar slučajno prolazio kroz župnikovu kancelariju i tu ugleda mladića s djevojkom. Župnik upita misionara: »Što mislite, velečasni oče? Evo, djevojka moli dozvolu, da sklopi ženidbu s ovim mladićem, a on nije katolik.« Misionar: »Ne, djevojko, to ne činite.« Tada skoči mladić kao lav: »A, svećeniče, poznate li vi mene?« — »Ne, mladi prijatelju, ja vas ne poznam.« — »Kako vi dakle možete svjetovati djevojci da ne sklopi braka sa mnom?« — »Dà, ta vi niste katolik.« — »Ne, to ja nisam i ne ću biti. Ali što to škodi? Zar ja nisam pošten čovjek?« — »To ja ne niječem. Ali dvije vjere u istoj sobi, to nije dobro.« — »A zašto ne? Ona može vjero-[illegible]ti što hoće. I djeca mogu biti katolička. Pa [illegible]na, moguće i ja postanem katolikom, a mo-[illegible]ne.«

I nisu poslušali misionara. Oni se uzeli i vjenčali sa svim uvjetima, koje traži katolička Crkva. Iza šest mjeseci dolazi misionar u istu župu. Tada mu govori župnik: »Sjećate li se one djevojke, što je tražila vjenčanje s nekatolikom? Vjenčala se, premda ste joj drugo svjetovali. Ali nesretnica sad plače, ne može je nitko utješiti. Sad posve drugačije . . .« »Kamo ćeš ti?« pita je muž. — »U crkvu.« »Zašto?« — »Danas je naša svetkovina.« »Ništa zato!« viče on. »Nisam te ja uzeo, da mi po crkvama hodaš. Ti ćeš ostati danas kod kuće! Ako ti se hoće u crkvu pođi radije večeras sa mnom u kazalište na predstavu. Ili misliš li, da sam ja proklet?« Tu još dolazi majka muževa, pa otac i svi na nju jadnicu.

Iza 15 godina došao opet misionar u ovu župu. Neka žena pozove ga u župnikovu kancelariju. »Poznate li me, velečasni?« »Kako bih vas poznavao? Ja svake godine vidim tolike tisuće novih lica.« — »Sjećate li se jedne djevojke pred 15 godina, kojoj ste baš ovdje rekli, neka ne uzima za muža nekatolika, protestanta. Ja sam ona! . . . O kako sam često mislila na vas i kajala se, što vas nisam poslušala. Danas ja moram seliti iz kuće skupa sa svojom djecom. Muž mi se prijeti, da će me iz puške ubiti, ako ikada još pođem k sv. Misi. O da sam vas poslušala!«

3. Koga da uzmeš?

Od svih ponuda, molba i prošnja, koje ćeš ti, djevojko, dobiti s raznih strana, biraj onog mladića, koji je najviše prema tvojoj naravi, tvojim nagnućima i tvom društvenom položaju. Dvije slične naravi, kako se one lijepo slažu! Imati ista nagnuća duše i srca pa imati i muža, koji ljubi Boga i svetu vjeru, kako je to ugodno u životu! A napokon u istom društvenom položaju, jer obično se bolje slažu, kad učitelj uzme učiteljicu, a seljak seljačku djevojku, negoli kad seoski gazda uzme doktoricu za ženu i sl.

Čuvaj se, da te ne zavede oko i čuvstvo, nego ravnaj se razumom. Radi se o cijelom tvom životu, a ne o par mladenačkih godina. Ne budi kao ona djevojka, koja govorila starcu župniku: »E, velečasni, i oko hoće imati svoje,« a iza dva tjedna dolazi zakrvavljenih očiju i punih suza, sva isprebijana od mladog si muža, ali pijanca. Šta joj je drugo mogao odgovoriti starac župnik: »Vidiš, dijete Božje, sama si rekla — i oko hoće imati svoje!«

Bogataš tvorničar udavao kćerku i daje joj 200.000 dinara. Zaručnik napiše ocu njezinu: »Dodajte još 100.000, inače ne uzimam Vaše kćeri.«

»Kćerko, što ćemo raditi? Evo ne će da te uzima, ako mu još 100.000 ne doneseš.« — »Pa podaj, oče.« I otac je dao, ali na dan vjenčanja, kad je kćerka stajala pred oltarom i svećenik pitao, hoće li uzeti ovdje nazočnoga za svoga

zakonitog muža, zaručnica glasno odgovori na zaprepaštenje cijele crkve: »Ne ću, jer on ne uzima mene, već moj novac!« Brzo posjedali u kočije i razišli se svojim kućama.

Ne kažem, djevojko, da ti ovako učiniš pred oltarom, ali pazi prije dolaska pred oltar i dobro gledaj, koga da uzmeš, jer nije sve zlato, što se svijetli. Pazi i gledaj, da li on više voli tebe, ili tvoje blago i bogatstvo.

4. Moli i slušaj.

Svaka ti novina govori o ministrima, kraljevima i ratovima i o velikim silama ovoga svijeta, a o jednoj samo velikoj sili ništa se ili vrlo malo govori, a ta velika sila jest molitva. Milijuni i milijuni vjernika svaki dan šalju svoje molitve Svevišnjemu.

Mi otvaramo rudokope zlata u Kaliforniji i rudokope dragog kamenja u Transvalu silom ruku i strojeva, teškim i mučnim radom, ali riznice neba otvaramo na molitvu sklopljenim rukama. Hoćemo li blago zemaljsko, onda znači: dan za danom radi, radi! Hoćemo li blago nebesko onda treba iz dana u dan moliti i moliti bez prestanka.

I tebi, djevojko, treba mnogo pomoći i zaštite s neba uvijek i svagdje, a osobito u ovom najvažnijem koraku života, pa zato moli.

Moli se napose i najviše Majci Božjoj, jer ti znaš, kako o njoj veli sv. Crkva: »Od vi-

Marijo, Maj-
ko ljubljena,
Ti Majko dra-
gog spomena!
S tvog Djevo,
svetog imena
U srcu slast
je milena.

jeka se čulo nije, da si koga zapustila, koji se tebi u zaštitu utekao i tvoju pomoć zatražio.«

Moliš li se svaku večer? — Ne umorna sam.— Pazi, djevojko! Kad bih ti rekao: ako sutra uvečer klekneš i pomoliš se, pasti će s neba na tvoj molitvenik 1000 dinara, da li bi se onda molila? O sigurno! Za te novce kupila bi sebi lijepu opravu i nakite i sve što treba

za udaju. Dakako, ti bi kleknula i da pane 10 dinara, a moguće i za komadić šećera . . . . . Stidi se! A za Boga ne ćeš . . . A molitva je više nego sav novac i sve blago svijeta.

Slušaj i poštuj oca i majku, to je drugo, što ti preporučujem, katolička djevojko, jer takovima obećaje Bog u četvrtoj zapovijedi, da će dugo živjeti i da će im dobro biti na zemlji. Bit ćeš onda i sretna sa svojim budućim mužem, jer Bog će vam dati svoj blagoslov.

»Oče, dopusti da danas s društvom zaplovim u čamcu po ženevskom jezeru.« molila tako jednog jutra bogata kćerka jedinica svog oca u Švicarskoj. — »Ne, draga kćerko, to ne dopuštam. Sve radije, ali ne takova izleta.« Otac izašao iz kuće i otišao u ured. Ali kćerka sva zaplakana pristupi majci, pa će sad suzama isprositi od majke ono, što nije mogla od oca. I majka popusti. Veselo pohiti kćerka u čamac i vozila se sa svojim društvom. O podne otac se vraćao iz ureda i putem mu govori kolega, kako se jutros dogodila nesreća na jezeru, utopilo se više mladih djevojaka, jer im se čamac prevrnuo. »I moja je kćerka htjela jutros na jezero, ali kako sam sad sretan, što joj nisam dopustio!« U tim mislima otac dolazi kući, traži kćerku, a nje nema. Taj čas otvaraju se širom vrata njegova stana, a na nosilima nose mrtvo tijelo njegove kćerke. Otac zadršće, a zdvojno proplače majka, ali sad je sve prekasno, jer kćerka se utopila i sad je mrtvu unose u kuću.

5. Najljepši vijenac.

Nije to vijenac od biserja i dragog kamenja nego to je duhovni vijenac, koji resi dušu plemenite djevojke. Svaka krepost u djevojačkoj duši nešto je puno ljepše i divnije nego svi biseri i drago kamenje. Čedna i skromna djevojka, pobožna i ponizna djevojka, to je veći ures svijeta nego najljepše bašče i najšareniji vrtovi. I plemenit i dobro odgojen mladić doista traži takovu djevojku.

Bizantski car Teofil bio kao dijete krasno odgojen od svoje pobožne majke carice Eufrozine. Kad došlo vrijeme da se car ženi, pristupi mu majka i reče: »Sinko, došao je čas da se pobrineš za nasljedstvo na prijestolju. Sazvala sam najljepše djevojke Istoka u našu bisernu dvoranu. Moli Boga za dobar izbor, jer je to važnija stvar za te nego cijelo carstvo. Odmah ti pružam životopis svake od pozvanih. Prouči i biraj! Ovu zlatnu jabuku s draguljima podaj odabranoj.«

Na određeni dan čekaju djevojke poredane u dvorani. Car sa svakom progovori, ali nijednoj nije dao zlatne jabuke. Zadnja bila Teodora, opisana kao mudra i vrlo dobro odgojena djevojka. Njoj pruži car zlatnu jabuku s riječima: »Kada bih uzimao u ženidbu samo tijelo, druge bi imale prednost, ali jer ženidba spaja nada sve duše, ti si mi po svojim krepostima prva među svima.« I bila je to sveta i mudra carica i sretan car Teofil uz nju.

6. Čista pred oltar.

Vele, da tri stvari potječu iz samog zemaljskog raja: cvijeće po livadama, zvijezde na nebu i nevine oči. A koliko lakoumne mladeži izgubi nevinost i nečista dolazi pred oltar na vjenčanje! Najljepši su biser svoje mladosti nogama pogazili.

Andersen pripovijeda u svojoj knjizi »Slikovnica bez slika« o indijskoj djevojci, kako za tihe noći, obasjana mjesečinom, silazi polagano i šuteći k svojoj svetoj rijeci Gangesu. U ruci nosi goruće svijetlo. Pitat će bogove, da li još živi njezin zaručnik ili ne. Oprezno postavi svjetiljku na valove goleme rijeke i pušta, nek

je ponesu sa sobom. Svjetiljka krenu, a djevojka s čeznućem gleda za njom. Svijeća se skliže valovima, svjetluca i titra upravo tako kao i njeno srce. Tad pada djevojka na koljena i moli se, a uljenica s titravim svijetlom plovi sve dalje, još se ne gasi. I puna radosti glasno zaviče u tihu noć: on živi! a s brda i obala odjekuje ponovno: on živi . . . Ali u travi kraj nje plazi zmija otrovnica, a u času najvećeg zanosa zmija uštrca u djevojku svoj otrov, i u grčevitim bolima umire djevojka na obalama Gangesovih voda.

Mnoga zaručnica u zanosu prve ljubavi kliče od veselja, malo pazi na pogibeljno tlo, na kome se nalazi i gledajući svjetiljku ljubavi pušta, da je ugrize ljutica zmija smrtnog grijeha pa gubi djevičanstvo. Uveo je cvijet već kod prvoga daška proljetnog lahora . . .

Čovječje je biće stvoreno za krepost. Čitava naša narav traži i čezne za čistoćom. Sveta čistoća, to je kraljevska kruna na čelu djevojčinu. Kad nju zbaci, zbacila je najdivniji ures svoje djevojačke dobi. A tko nju neokaljanu sačuva, s kraljevskim ponosom može stupiti pred oltar i svom mužu pružiti najljepši dar mladosti svoje. Ona mu daje čisto tijelo i čistu dušu, neka Krist blagoslovi njihov brak, iz koga će prolepršati novi anđeli, čiste nevine dječje duše, novi članovi ljudskoga društva, ali i novi baštinici kraljevstva nebeskoga.

7. Priprava za vjenčanje.

Treba se dobro ispovjediti. Dapače tu učitelji duhovnog života svjetuju, da učinite veliku ispovijed od cijeloga dosadanjeg života. Promisli, da je to najvažniji korak u životu pa zato treba potpuno očistiti dušu. Zato bar mjesec dana prije vjenčanja pristupi ispovjedniku i reci: ovo i ovo sam sagriješila, dok sam išla u školu, ovo poslije osnovne škole, a ovo ovih zadnjih godina — i velika je ispovijed gotova. Onda će biti vrlo lako obaviti onu običnu ispovijed na sâm dan vjenčanja.

A zašto toliko duhovne priprave? Zato, jer jedino onaj, koji ima u svojoj vlasti požude i naravne nagone, može u ženidbi osjetiti pravu sreću i zadovoljstvo. Mnogi mladić i djevojka, kad stupaju u bračni život, misle posve drugačije, ali će ih zbilja života poučiti, da strast ne pozna granice ni mjere, i da upravo oni trenuci raspojasanosti proizvode odvratnost i gnjušenje i mrzost na cijeli bračni život.

Sreća je ženidbenog staleža u međusobnoj ljubavi. Ali ako ova ljubav bude samo tjelesna i sjetilna, a ne nastani se u srcu i duši, onda će trajati samo tako dugo, dok tijelo i sjetila omamljuju, a čim to počne venuti i ginuti, nestat će ljubavi i sreće.

Zato već za vrijeme upoznavanja i priprave za ženidbu treba, da mladić i djevojka posebno i budno paze, da njihova ljubav bude i

duhovna i da se ne odnosi samo na tijelo. Zato neka im je glavno *međusobno poštovanje*, a ne strast. Već je po samoj naravi shvatljivo, da se ljubljena osoba ukazuje u jačem i ljepšem svijetlu; da je djevojka zaljubljenom mladiću neke vrsti nadzemaljskom prikazom ili anđelom. On na nju gleda kao na svoju zvijezdu, na ideal i idol. Sve, štogod on pozna kreposno i uzvišeno, sve to on vidi utjelovljeno u njoj. Iz tog proizlazi sav onaj viteški duh, s kojim je on susreće, pa ona nježna pažnja i obzirljivi takt kod razgovora i zabave.

Ali kako najedamput postaje sve to drugačije, ako se u taj odnošaj umiješa grijeh, nečistoća. U času strastvenog oduševljenja ne opažaju oni još to, ali čim dođu nasamo i pogledaju u svoju savjest, oni se zastide pred samim sobom. A ako se to dogodi možda drugi i treći puta, tada nije moguće, da dobro odgojena djevojka ima poštovanje pred mladićem, koji se toliko ponizio pred njom. Isto tako mladić ne može više imati onog viteškog vladanja spram djevojke, koja više ne pozna stidljivosti ni čednosti, jer ništa tako visoko ne podiže djevojku u očima mladića kao njezina neokaljana čistoća.

Divotno je rumenilo svježe zore, oku godi titraj večernjice zvijezde, ushićuje zvjezdicama osuto nebo, lijep je izlaz i zalaz sunca, ali još ljepša je u svom sjaju sveta čistoća očima Božjim i ljudskim. Ne ćemo naći krasnijih stranica ni u Svetom Pismu ni u svjetskoj književnosti

negoli su one, gdje se opisuje i crta sreća nedužnog srca i raj nevine duše. — No zato je tim grozniji prizor pale djevojke i razbludnog mladića. Sv. Jeronim piše jednoj ovakovoj nesretnici: »Ti si prije bila blistava zvijezda u ruci Gospodina, a sad si se pretvorila u crni ugljen. Nesretnice, koja si nekoć ljeskala poput zlata, sad si postala ružna poput blata na cesti.«

8. Nekoliko primjera.

Bogati engleski turista zateče na samotnoj planinskoj livadi mladu pastiricu s njezinim stadom. Odmah pristupi k njoj i počne da pripovijeda sramotne šale i neslane doskočice. Kad opazi, da time ne može predobiti djevojke, izvadi svoju kesu punu novaca i ponudi. I gle! Sad usplamti u njoj ponos djevojački. Ustane i jakim glasom zaviče, da su odjekivale gorske hridi i alpske doline: »Zar mislite, da sam ja takova?« Pred tolikom odlučnošću ustukne i uzmakne napadač te zastiđen počne bježati niz strme vrhunce, a ponosna je djevojka gore stajala ponosna i krasna kao umjetnikovom rukom isklesani bijeli kip anđela.

Blizu grada Halla u Tirolu diže se na obronku brda lijepa kapelica. Spomenik je to nedužnoj djevojci Gertrudi Angrer, koja tu umrije u borbi za svetu čistoću. Zavodnik ju je molio i nagovarao, ali njezin je odgovor bio: »Dovijeka ne!« On ju je iza toga u divljem bijesu strasti na mjestu ubio.

Dvoje zaručenih već bilo oglašeno u crkvi i za kratko vrijeme imalo je biti vjenčano. Jedne nedjelje pozove zaručnik svoju zaručnicu na izlet u planine. Ona kao poslušna i skromna djevojka zamoli dozvolu u majke. Majka je pak vidjela u tome posebnu pogibao i zabrani kćerki. Sad dolazi sam zaručnik: »Gospođo, zar se vi tako malo pouzdavate u mene? Zar sam ja pokvaren?« — »Nikako, mladi gospodine! Ali ljudi ostaju ljudi, i dok je ona još u mojoj vlasti, ja je same u planine ne puštam.« — »Dobro, ja je onda ne uzimam. Vjenčanje se ne će obaviti.«

Strašan je to udarac za majku i za kćerku. Sve već pripravljeno. A šta će na to ljudi? Ipak junačka majka ustraje u svojoj odluci. Ona će čuvat nevinost svoje kćerke. Zaručnik još nije otišao. Čas gleda kćerku, čas majku pa će napokon poniznim i blagim glasom duboko ganut: »Dâ, ne trebamo ići na izlet. O kako anđeoski čista mora da je vaša kćerka, kad je čuva tako brižna majka! O kako se radujem, da smijem takovog anđela povesti pred oltar!« I primirje je sklopljeno. Pobijedila je junačka majka na veliko zadovoljstvo i zaručnika i zaručnice.

9. Ples.

Sv. Franjo Saleški ovako veli o plesovima: »To su kao puževi pripravljeni za jelo. I najbolji nisu puno vrijedni. Ako ih baš hoćeš da jedeš, onda gledaj, da barem budu dobro kuhani. Tako i tvoj ples neka je čedan i plemenit.« Što bi istom svetac rekao o današnjim modernim plesovima!!

Pred više godina doputuje u Sjedinjene Države Amerike engleski princ Artur. U engleskom poslanstvu bio priređen elitni ples u počast visokog gosta. Skupilo se najotmenije društvo, u kojem se našao i katolički general Sherman s kćerkom. Glazba zasvira, a princ zamoli generalovu kćer za ples. Ona ga otvore-

no pogleda i reče: »Kao katolikinja ne mogu plesati ovog plesa, jer nije pristojan . . .«

Princ se nešto iznenadi. Svi napeto iščekuju, što će učiniti, jer mu je djevojka odbila ponudu. Ali princ je shvatio ovu pobožnu religioznu dušu i baš ovakova mu se svidjela. Nije tražio drugog društva nego ostade s ovom djevojkom u razgovoru, dok nije glazba započela novi, pristojniji ples. Ne potraja dugo i princ šalje iz Engleske darove »onoj mladoj katolikinji, koju od svih Amerikanki najviše poštuje i ljubi«. Ta ponosna katolička djevojka vjenčala se s engleskim princom 1. listopada 1874., a sam sv. Otac Papa pošalje mladencima svoj apostolski blagoslov.

Bio mlad svećenik i kada je krstio prvo dijete, sačuvao ovu krsnu svijeću na uspomenu ovog dana. I poslije kao župnik posebno je pazio na ovo dijete, da ostane nevino i nepokvareno. Bila je to doista vrlo čedna i valjana djevojčica. Nego, kad odraste do sedamnaeste godine, htjede jednog dana poći u društvo mladića i djevojaka ne baš dobrog glasa. Tada je pozove svećenik k sebi i izvadi iz ormara njezinu krsnu svijeću pa sa suzom u oku progovori djevojci: »Znaš li, da je ovo tvoja krsna svijeća? Znaš li, kamo danas ideš, i kojoj se pogibli izvrgavaš? Evo uzmi i ponesi ovu svijeću svojoj kući pa nek ti poslije bude i tvoja smrtna svijeća. Kad te napadnu najžešće napasti, upali ovu svijeću i promisli, kako će ti biti pri duši, kad budeš na samrti držala ovu istu svijeću.«

— To je djelovalo. Djevojka nije pošla na ples ni u ono sumnjivo društvo već ravno kući, upalila je svijeću i promišljala. Ostala je uvijek najuzornijom djevojkom, a napokon postade i dobrom kršćanskom majkom.

10. Tvoj vjenčani dan.

Cvjetnim vijencem ovjenčana, bijelom koprenom ovijena, u krasnu vjenčanu odjeću obučena — približavat ćeš se crkvi. U pratnji rođaka i prijateljica napokon stojiš pred crkvenim vratima, i tu pristupa zaručnik, uzima te pod ruku i preko crkvenog praga vodi pred Božji oltar. Srećan čas za te, ali i čas pun ozbiljnosti i velikog značenja!

Svećenik izlazi pred oltar, moguće drži prigodno slovo, pjevački je zbor na okupu, da skladnim pjevom koje duh. pjesme uzveliča svečanost. Zatim dolazi najglavnije. Svećenik pita najprije zaručnika pa onda i tebe ovako: »Hoćeš li uzeti ovdje nazočnoga N. za svoga zakonitog muža po običaju svete Majke Crkve?« Ti odgovaraš: »Hoću.« Dajete si ruke, a svećenik veli: »Ja vas združujem u ženidbu. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.« Tu silazi izvanredna sakramentalna milost ovaj čas s neba na vas. Bog sam blagosivlja vaš brak i daje duši posebnu jakost za izvršivanje bračnih dužnosti, a to su posebno ove: međusobna ljubav i rađanje i odgoj zakonite djece.

Svećenik posebno blagosivlja i prstene i moli »da oni, koji ih budu nosili, očuvaju potpunu vjernost i vazda žive u uzajamnoj ljubavi«. Slijedi zakletva vjernosti i ljubavi i napokon blagoslov svećenika: »Mir i blagoslov Boga svemogućega Oca i Sina i Duha Svetoga sašao na vas i ostao vazda. Amen.«

Tvoj vjenčani dan neka ti ostane u svetoj uspomeni, te kada budeš jednom na smrtnoj postelji posljednji puta pružala svoju suhu, izmorenu i izmršavljenu ruku svome mužu i svojoj djeci, da mogneš mirna srca reći: »Mužu, zbogom! Bila sam ti vjerna do zadnjeg daha. — Djeco! Bog vas blagoslovio, ja sam svoju dužnost ispunila.«

11. Vjernost do groba.

Bračna nevjera smatrala se kod svih naroda velikim grijehom, koji su oštro kažnjavali. Židovi u Starom Zavjetu takove su kamenovali. Egipćani bi mužu dali 100 udaraca, a ženi za sramotu odrezali nos. Arapi bi naprosto odrubili glavu. Špartancima mudri Likurg nije to ni metnuo u zakone. A kad su ga upitali zašto to, odgovorio je: »Jer kod nas se takova što još nikad nije dogodilo.« Zato Homer i opisuje Penelopu, kako 20 godina čeka svoga zakonitog muža Odiseja i kroz to vrijeme odbija 108 prosaca.

A šta bi na to rekao moderni Pariz, gdje je samo u dvije godine bilo 5.995 rastavljenih žena? A šta New York, gdje na svakih 8 sati dolazi po jedna bračna rastava? Pa ipak tu stoji Krist, koji i današnjem ljudstvu dovikuje: »Što je Bog sastavio, čovjek neka ne rastavlja.« (Mt. 19, 6).

Njemački car Konrad III. opkolio velikom vojskom grad Weinsberg i u njemu samog vojvodu moćne stranke Velfa. Zagrozio se car, da će do temelja srušiti grad i poklati sve muškarce. Tada zamole žene i djevojke, da bar njih pusti u miru, jer su nevine i nisu krive ratu. Car ih pomiluje i zapovjedi, da odmah napuste grad, jer će započeti rušenjem zidina. One još zamole, neka im dozvoli, da svaka uzme sa sobom bar jednu stvar i to onu, koja joj je najdraža. Car i to dozvoli.

Na izlazu žena iz grada sav u začuđenju promatrao car još neviđeni prizor. Žene nisu ponijele dragocjenosti, slika i nakita, nego muškarce. Jedne nosile oca, druge braću, a koja imala muža, ta nosila njega. Pa i najuglednije dame povedoše se za tim primjerom, a i gospođa vojvotkinja nosila je svog gospodina vojvodu.... Prizor je ipak bio i ganutljiv, a caru su potekle suze. Ovolika ljubav djece prema svojim ocima i braći i ovako požrtvovna ljubav žena prema zakonitom drugu djelovala je silno na cara Konrada. Oprostio je gradu i sklopio mir s vojvodom Velfa.

12. Majka i djeca.

Većeg prijatelja djece od Krista zemlja nije vidjela. »Pustite malene i ne zabranjujte im dolaziti k meni, jer je takovih kraljestvo nebesko« (Mt. 19, 14). »I koji prima jedno takovo dijete u ime moje, mene prima« (Mt. 18, 5). Svako dijete Krist je sâm, koji kuca na vrata kućice: »Primite me, Krist je došao!« A ti, majko, zar da odbijaš?

Kod starih Izraelaca plakala bi žena, kad joj Bog ne bi dao djece. Dirljiva je molitva Ane, majke proroka Samuela: »Gospode nad vojskama, ti vidiš bol tvoje sluškinje. Daruj mi sina i ja ću ga posvetiti Gospodinu.« Sv. Elizabeta žalostila se u sve dane svoje; a kakva radost uđe u kuću njenu, kad porodi sv. Ivana! Rimljanka Kornelija, kako veli stara povijest, posjetila u gradu Kapui svoju prijateljicu. Ova joj u svom bogatom domu iznosi i pokazuje biserje. »A ti, prijateljice? Pokaži mi svoj najljepši biser.« Tada Kornelija uvede svoju djecu u dvoranu i s ponosom pokaže: »Ovo je moje najljepše biserje!«

Žalosno je pogledati obitelj, gdje su samo bračni drugovi, a nema oca ni majke. To je pravi grob, to je vrt bez cvijeća, to je grana bez pupoljaka, to je zvono bez zvuka; znači pobjedu poganstva nad kršćanskim duhom! Teško narodu, gdje se teše više mrtvačkih lijesova, negoli se pravi dječjih kolijevki!

Moderne je žene nažalost uhvatio silan strah od djece. Djeca im izgledaju teret, a ne slatka briga i dar od samoga Boga. Ali one će polagati strogi račun pred vječnim Sucem, jer Bog se ne da izrugivati svojim zakonima. One su uzele male psiće i mačkice te ih glade i ljube, nose ih u naručju; a djecu ne podnose. Kako je iskrivljen Božji i naravni zakon! U samom Berlinu ima 200.000 male djece na rukama majka, a 240.000 pasa! Za 40.000 imade više psića negoli male djece! Psi isturaše dječicu iz ruku majki. Ove psiće one tetoše, miluju, hrane i u posebne košare polažu na počinak. U Parizu postoji dapače i groblje pasa

s mramornim grobnicama, zlatnim natpisima i fotografijom »drage životinjice«. To je odurno. Žalosno!

Zakon Božji nalaže: tko se služi ženidbom, taj mora i teret ženidbe nositi. Raditi drukčije znači proti Bogu raditi, znači dušu okaljati smrtnim grijehom. Mi kršćani znamo da će doći dan, svečan i strašan, kad ćeš stajati pred vječnim Sucem i on će te pitati? »Gdje su ti djeca? Jesi li ti kriva, da ih nije više bilo?« Tu ne će vrijediti isprika: »Bili smo siromašni!« Bog će pitati: »A zašto ste se onda služili bračnim pravom?«

»Ali bolesna sam. I liječnik mi zabranio imati djecu.« Na to odgovaraju ugledni katolički liječnici: »Žene su više bolesti zadobile radi djece, kojih nemaju, negoli radi one, koje imaju.« Cijela narav žene stvorena je za rađanje, i njoj u najviše slučajeva škodi upravo to, što nema rađanja. Dr. Franck, direktor rodilišta u Kölnu, piše posve jasno i otvoreno: »Kroz 36 godina imao sam 69.000 majki u bolnici i vrlo su rijetki slučajevi, da bi materinstvo kojoj ženi škodilo.« Zato čuvaj se liječnika, koji plaše majke!

Budući da je brak sveti sakramenat, koji ima čuvati i štititi sveta Crkva, preporučam ti, da se obratiš na iskusnog ispovjednika i da ga pitaš, kako imaš urediti svoj bračni život, da spasiš svoju neumrlu dušu.

Njemački pučki misionar pripovijeda, kako mu govorila jedna junačka majka: »Iza drugog poroda reklo mi je više liječnika, da ne smijem više roditi, inače da mi je život u opasnosti. Dobro, onda umirem kao mučenica svoje dužnosti, rekla sam mužu, ali mi ćemo potpuno kršćanski živjeti. I hvala Bogu, evo još i danas živim sretna i zadovoljna, a imam 24 djece!«

Sveta Katarina Sienska bila je 25. dijete sv. Ignacije 13. dijete, sv. Terezija od Malog Isusa 9. dijete, — jer su imali prave kršćanske majke.

13. Herodov grijeh.

S užasom sjeća se čovječanstvo kralja Heroda, koji dade poubijati nevinu dječicu. Poubijao ih je jednostavno zato, što se bojao za svoj udoban i rasipan život. Kako je grdan i ružan taj grijeh Herodov! I umro je zato u strahovitim mukama; crvi ga živa rastočiše. Herod je umro, ali njegov grijeh još živi. Živi i sad po gradovima i selima. Svuda hodaju majke, na kojima su kaplje krvi nevine dječice, koju one poubijaše. Današnji svijet gotovo da se više i ne zgraža nad tim, ali ipak Bog to osuđuje isto tako kao i pokolj Herodov u Betlehemu. I još je grozniji ovaj grijeh od Herodovog, jer Herod nije bio otac ni majka one dječice, ali danas vlastiti roditelji to čine i to

posve svijesno i proračunano: » Imam ih dvoje, troje — a ti četvrto, peto moraš pod nož...«

Još ne možemo da zaboravimo onih užasnih žrtava svjetskog rata, onih 10 milijuna mrtvaca, u cvijetu svoje mladosti ugašenih života. Čovjek zadršće. Pa ipak, šta je taj broj u usporedbi s onim brojem žrtava nevine djece, što ih poubijaju moderne majke, koje su izgubile vjeru i strah Božji! Broje neki na čitave milijune ovako poubijane djece u modernoj Evropi.

Poznata je činjenica i u Francuskoj i kod nas: oni krajevi, u kojima je živa vjera u Boga i vječni život i gdje ljudi idu u crkvu, tamo ima djece, ali gdje je zamrla vjera, tamo ili zaprečuju da i ne dođe do začeća ili kad dođe onda majka ubija.

Imaš li kod kuće djece? Na primjer jedno takovo od 6 ili 7 godina, umiljato, veselo i dobro dijete. Metni ga, majko, sebi na krilo i pogledaj duboko u njegove mile oči. Kakova uzvišena ljepota i kakova nadnaravna toplina izbija iz njih i uzdiže tebe! Ćutiš, kako ti s neopisivom ljubavlju ovija svoje ručice oko vrata. A sad: da uzmeš veliki kuhinjski nož te prerežeš nevinom djetetu i milom čedu vrat...?! Da, draga majko! Ti se zgražaš, i ja se zgražam, kad pomislim na onolike majke, koje umoriše svoju dječicu još prije nego su i krštena, i još prije nego su s njihovih usana mogle čuti slatku riječ: »Mama!« »Majko!«

Groza nas hvata i kod pomisli, kad se na sudnjem danu pojave sve ove male ljepušne glavice nevine dječice, poubijane prije sv. krštenja, i kad proplaču ona dječja lišca, što ne će nikada licem u lice pogledati Boga, a to samo zato, jer im majke zakrenuše vratom prije nego ugledaše Božje svijetlo. Zato, majke, natrag Bogu i natrag vjeri otaca naših, pa će nestati tih strašnih modernih grijeha iz našeg naroda.

14. Majčina molitva.

Slavni biskup Mainza Ketteler znao je reći: »Imati dobru katoličku majku, to je među svim Božjim darovima najveći dar.« A sv. Otac Papa Pijo IX. uskliknuo je: »Dajte mi dobre katoličke majke i ja ću obratiti cijeli svijet!« Sveci su obično imali i svete majke. Sv. Bazilije piše s velikim poštovanjem o svojoj svetoj i pobožnoj majci Emiliji. Sv. Grgura Velikog odgojila je svetica majka sv. Silvija, a sv. Ivana Zlatoustog njegova vrlo pobožna majka Antuza. Cijeli svijet slavi sv. Moniku: majku sv. Augustina, i sv. Blanku: majku sv. Ljudevita.

Majke nisu sagradile veličanstvenih rimskih bazilika, niti su majke gradile mostove ili prekooceanske brodove, jer to nije njihov posao, ali majke na svom krilu odgajaju ono, što je u svijetu najuzvišenije i najplemenitije, — dušu djeteta. Zato je prijeko potrebno, da majka bude doista pobožna i da molitva majčina prati dijete kroz sve bure života.

Veliki katolički osnivač katol. djetičkih društava, Adolf Kolping, govorio je: »Znadete li, majke, što me je usred pokvarenosti svijeta visoko držalo? Imao sam majku siromašnu, ali majku, na kojoj ništa nisam vidio i ništa nisam čuo, što ne bih morao poštivati. Kada mi dolazila napast, ja sam mislio na svoju pobožnu majku, i napast je prolazila. A kad je umrla, onda sam istom vidio, kako mnogo moram da zahvalim njenom odgoju i molitvi.«

Katolički pjesnik Brentano bio izgubio vjeru i sreću svoje mladosti. Trpio je silno u duši. Jedne noći sjeti se, kako je nekada gledao svoju majku, gdje večerom kleči i moli glasno »Zdravo Marijo« i kako njemu na čelo pravi znak sv. križa. To ga potrese do dna duše. On je kleknuo te noći i iza dugog vremena počeo opet da moli »Zdravo Marijo.« »To bješe jedina nit, po kojoj sam se spasio.« Brentano se obratio i postao odlučan katolik.

Melhior Diepenbrock bio kao dijete vrlo zločest i nemiran, a imao vrlo pobožnu majku, koja mu najviše primjerom svojim svijetlila pa ju je zato štovao i ljubio. Radi zla vladanja otpušten iz škole, javi se kao već odrastao mladić u vojnike. Brižna majka dala mu je priličnu svotu novaca na put, ali on to sve potrošio po gostionama kroz nekoliko večeri. U vojništvu bio je tako slaba vladanja, da su ga i otuda protjerali. Zdvojan pomišlja na samoubojstvo. U toj najtežoj napasti života iskrsne pred njim

slika njegove majke, kako kleči, moli i plače i kao da slatko zove: Melhiore, dijete moje, Melhiore... I to je bio čas njegova obraćenja. On postade pobožan mladić, pođe u svećenike te napokon postade i biskup u Breslavi i kardinal te preminu svetom smrću 1853. Komu zahvaljuje Crkva i domovina, što je dobila vrsnog kardinala i biskupa? — Njegovoj pobožnoj majci.

15. Apostoli svoje obitelji.

Kod dobre i kreposne majke svima je dobro u obitelji pa i onim najbjednijim, jer dobra je majka kao sunce, koje svakog grije i svima donosi veselje i toplinu. Ali i nešto više zna biti dobra i kreposna majka, pa postane apostol svoje obitelji, tako da svi postanu dobri, i oni koji su daleko zalutali od Boga. Takova je bila sveta Monika, koja je svojim krepostima i muža i sina privela Bogu, ali iza dugih godina molitve i trpljenja.

Pobožna djevojka s običnim kreposnim životom, neka ne pomišlja, da bi i ona takovo što mogla učiniti. Njoj se preporučuje ono, što smo na početku rekli: ne uzimaj onoga, koji ne ljubi dragoga Boga! Ali ako već imaš, ti majko, na nesreću takovo dijete ili takovog muža, onda ugledaj se u primjer ove svete majke pa budi i ti apostol svoje obitelji. Sada ste svi na okupu i sretni, ali pomisli, majko, što

će biti za nekoliko godina. Zar će i onaj tvoj sin, što se izruguje vjeri ili tvoj muž, koji već duge godine nije bio kod sv. Pričesti, zar će-te vi biti skupa u nebu? Ali ti bi htjela, da budete skupa sretni svi i tamo preko groba. O onda počni veliki apostolski rad u svojoj obitelji.

Ercole Antonio Calascibetta iz Palerma, nećak velikog framasuna Fortunata Calascibetta bijaše jedan od onih nesretnika, koji se posve dali u službu đavla. Kao časnik Garibaldijeve čete provali god. 1870. u Rim. Istakao se oskrvnjivanjem oltara, križeva i svetih slika. Bio bijesan psovač. Javno svakom priznavao, da je tijelo i dušu zapisao đavlu. Na svojoj posjetnici dade naslikati đavla crvenom bojom, a na njegovim krilima svoje ime. Rastapao se od radosti, što je prijatelj samom nečastivom. Bio takav, da se gori ni pomisliti ne može. No g. 1879. oženi se kreposnom i pobožnom djevojkom. I kad se spremao, da ulije svoju iskvarenost i u srce mlade žene, Bog se upravo njom posluži da ga obrati. Teško je to išlo. O, koliko je ona jadnica pretrpjela uz njega! Ali vjera, molitva i suze njezine učiniše te se bijesni vuk pretvori u umiljato janje. Ercole počne vjerovati, moliti se i ispovijedati...

Framasuni se čudili i ljutili, ali zanijekati nisu mogli, da je obraćenje iskreno i odlučno. Pred smrt, dvije godine iza svog obraćenja, i u najstrašnijim bolima, nije se čuo ni jedan uzdah nestrpljivosti, a prije gotovo svaka riječ bila psovka. Pobožna njegova žena bila mu uz bolesnički krevet kao bijeli anđeo, a on miran i sabran s toplom molitvom na usnama. O vratu mu škapular blažene Djevice, a na prsima je držao križ. Više puta se pričestio. Na rukama svoje kreposne žene ispusti mirno dušu 2. kolovoza 1882.

16. Zaključak.

Stara hrvatska pjesma pripovijeda, kako je dijete na šetnji našlo lijepu ružicu usred trnja. Dijete veli: »Majko, raspolovit ćemo. Tebi pola cvijeta i meni pola.« — »Ne, dijete moje. Evo tebi cijeli cvijet, a tvoja majka uzet će ovo trnje s ruže i oplesti vijenac oko svoje glave.«

Tako su doista i radile naše slavne hrvatske majke, koje su rado rađale djecu i ljubile djecu i odgajale junake, koji su kroz stoljeća bili predziđe kršćanstva. Bile su to majke, koje su radije same trpjele, samo da djeci dadu život i kršćanski odgoj. Daj nam, Bože, takovih pravih katoličkih majka!

Kazalo

14. Vječne istine.

Život kratak, a smrt stalna,
Njoj se ne zna dan ni čas;
Ako vrijeme gubim sada,
Ne ću ga imat zadnji čas.

Jednu samo imam dušu,
Nju mi dade vječni Bog;
Propadne li ona ludo,
Što će biti od zla tog?

Bog me vidi, Bog će sudit:
Il' u pako il' u raj;
Il' u raju divna slava,
Il' u paklu strašan vaj.

Svemu dođe jednom konac,
Al' vječnosti nije kraj;
Il' u raju vječna slava,
Il' u paklu vječan vaj.